

здатність спілкуватися робить людей ближче один до одного. Людина не може бути освіченою, якщо не знає рідного слова. За допомогою мови ми розвиваємось і дізнаємось про нове. Мова – це частинка культури, і знати її повинна кожна людина. Більше того, мова – дієве знаряддя збереження національної ідентичності та державного суверенітету. Поки живе мова – живе і сам народ.

Список використаних джерел

1. Українська – це круто: як українці популяризують свою мову.
URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/29256785.html> .

2. Мова під час війни стала зброєю – в Україні відзначають День писемності. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3610534-mova-pid-cas-vijni-stala-zbroeu-v-ukraini-vidznacaut-den-pisemnosti.html>.

Шевчук Марія Василівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Федорова Анна
Петрівна,* викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Глобалізаційні процеси, технічний прогрес, розвиток Інтернету, що відбуваються у світі в усіх сферах людського життя, відображаються у мові. Найбільших змін зазнає лексичний склад мови. Він постійно поповнюється новими словами, пристосовуючись до нових реалій життя і створюючи умови для висвітлення нових актуальних тем.

До нових змін, звичайно, найшвидше пристосовується молодь. Тому не дивно, що словниковий склад молодого покоління значно відрізняється від словникового складу представників наступних і попередніх поколінь. Сленг – додатковий лексичний лад, що будується на фонетичній і граматичній системах загальнонаціональної мови, характеризується динамічністю, відкритістю, нетривкістю в часі та здатністю проникати до літературної мови. Виокремлюють такі риси сленгу: мінливість, підвладність трендам, нестійкість і нечіткість, підвищена емоційність, експресивність, неофіційність, природність і невимушеність.

Існування сленгових утворень доводить, що наша мова залишається динамічною системою, що постійно живе, змінюється і розвивається.

Особливість молодіжного сленгу – постійні зміни, зумовлені

комунікативними потребами мовця. Тому вивчення його динаміки та особливостей функціонування займають чільне місце в лінгвістичних дослідженнях [7, с. 234].

Про важливість вивчення сленгізмів свідчить поява словників українського сленгу, зокрема «Першого словника українського молодіжного сленгу», «Словника сучасного українського сленгу», «Тлумачного словника студента: студентський сленг». Також популярним є онлайн-словник «Мислово», створений у 2012 році з метою фіксації неологізмів, сленгу та інших виявів сучасної української мови. Слова та визначення до них надсилають звичайні користувачі [3 – 5].

Мовознавці по-різному пояснюють роль сленгу в мові, наголошуючи, що сленг – «особлива зона небезпеки» мови, адже йому властиві збіднена лексика, граматично неправильна будова фраз, здебільшого неправильне формулювання речень тощо. Зокрема, Олена Кондратюк вказує, що актуалізація ненормативної лексики, стійкий інтерес до неї свідчить «про симптоматичні тектонічні зміни в культурному пласті». Сленгові слова та вирази на кшталт *пролити граців*, *шарити в музиці*, *втикати в телефоні* є зразком не мовного збіднення, а зумовлені тенденцією демократизації суспільства та мови в цілому [2, с. 2, 10].

Так Олександр Тараненко стверджує, що активне вживання в побуті й у різних жанрах художнього та публіцистичного стилів зниженої, жаргонної лексики пов'язане з демократизацією суспільства, лібералізацією та урізноманітненням соціально-економічних засад, морально-етичних принципів суспільства, а також із розширенням поля суспільного функціонування української мови [8, с. 112].

Леся Ставицька доводить, що молодіжний сленг – це мовби посередник між інтержаргоном та мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення, що засвідчує здатність української мови до утворення стилістично знижених, іронічних, гротескних лексичних засобів, що в сучасних умовах демократизації стилів спілкування утверджуються адекватними жаргонним і сленговим номінаціям [6, с. 163].

Сленг існує з давніх-давен, адже люди завжди хотіли зробити мову більш експресивною, яскравою, замінити незрозумілі наукові терміни словами більш простими для широкого кола людей. Укладачі «Великого тлумачного словника сучасної української мови» дають таке визначення цього терміна: «Сленг – це розмовний варіант професійного мовлення, жаргон; жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітного емоційно-експресивного забарвлення» [1, с. 1342].

Сленг тлумачиться як різновид розмовної мови, неофіційної, якій притаманні динамічні зміни у формуванні лексики, що містить жаргони та вульгаризми. Наприклад: *тончик, хайп, краш, крінж, зашквар, треш, ізі, бро, вайб, жиза, лук, душняра, пранк, токсик* тощо [10].

Український сленг сформувався здебільшого під впливом англійської мови. Запозичені слова під час використання трансформувалися: змінилася їх семантика, морфологія та відбулися словотвірні модифікації. Це і зумовило їх специфіку.

Сленгом послуговується в основному молодь віком від 12 до 25 років. Адже вони є найактивнішою частиною суспільства, тому легко переймають нові зміни мовлення. Зважаючи на це, молодіжний сленг – сукупність експресивних мовних засобів, що постійно змінюються та використовуються в спілкуванні молодими людьми. Через мовлення сленгізмами молодь висловлює свої почуття, тим самим демонструючи свій характер та особистість.

Виникнення сленгу пов'язане з новими реаліями життя, з розвитком Інтернету, новими запозиченими словами, а також з новим побутовим невимушеним спілкуванням під час навчання, роботи, розваг, дозвілля. Наприклад, до слова «чудово» молодь створила п'ятнадцять сленгових новотворів: *прикольно, кльово, суперово, кайфово, класно, круто кучеряво, офігеть, кайф, ульт, бомба, убійно* та ін. Замість слова «набридати» вживають *парити, грузити, знати, діставати* тощо [9, с. 32; 10].

Т. Кондратюк [3] і А. Шумейко [9] виокремлюють три типи молодіжної сленгової лексики.

Першу групу формують сленги, які називають предмети чи осіб або характеризують їх: *абьюз* – насильство у відносинах; *бро* – друг, товариш; *булінг* – постійні знущання і цькування члена колективу; *бумери* – старше покоління; *вайб* – атмосфера; *годний* – придатний; *жиза* – життєвий випадок, означає «таке життя», «так буває»; *зумери* – молодь, підлітки; *ізі* – легко; *кайф* – стан радості, ейфорії; *краш* – людина, яка дуже подобається; *крінж* – почуття сорому [10]. Тенденція до порівняння чи сприйняття, позначення й оцінювання реалій за допомогою інших реалій є основою формування метафоричних сленгових номінацій на базі власних імен: *альюша* – дурник; *міша* – простака, простакуватий хлопець; *всяя* – йолоп, невдаха тощо [10]. Крім того, до першого типу належать дієслова на позначення фізичних процесів, що змінили свою семантику та перейшли з фізичної сфери до соціальної: *довбати, сікти, рубати, збирати, ламати, бити, стригти, точити, чистити, дуги, давити, товкти, стріляти, пороти* та інші. Наприклад: *задовбала робота, сікти в музиці, змінити колеса, обламати когось, точити*

хавчик, стрельнути бабок, крутити колеса, рухати поринями тощо [10].

Другу групу сленгових одиниць складають лексеми зі зменшено-пестливим значенням на зразок: *комп'ютер, бабулесики* – гроші, *тралік* – тролейбус, *чувачок* – людина, *типчик* – особа, *топчик* – топ та ін. До цієї групи належать також скорочені або деформовані слова: *універ* – університет, *магаз* – магазин, *моцик* – мотоцикл, *адмін* – адміністратор [10].

Третю групу формують переважно дієслова та прикметники, сенс яких вкладено в поняття «інтенсивність» і «надмірність»: *агритися* – злитися, дратуватися; *донатити* – жертвувати кошти; *забивати* – ігнорувати; *заганятися* – забагато перейматися; *юзати* – користуватися; чліти – відпочивати, нічого не роблячи; *шарити* – добре розбиратися в чомусь [9, с. 33; 10].

Отже, сленг – це не лише окремих пласт національної мови, що відображає рівень розвитку суспільства, це одна із форм існування української мови. Поширення неформальних, нелітературних елементів у мовленні призвело до використання сленгізмів на різних рівнях. Виникнення сучасних сленгових слів і виразів є об'єктивованим дійсністю процесом. На сучасному етапі функціонування української мови окреслюється тенденція до формування загальнонаціонального сленгу – сукупності узвичаєних експресивних лексичних і фразеологічних одиниць зниженого стилю.

Список використаних джерел

1. Бусел В. Великий тлумачний словник сучасної української мови : словник. Київ : Перун. 2007. 1736 с.
2. Кондратюк О. Молодіжний сленг як мовне явище. Ї: незалежний культурологічний часопис . Львів, 2005. № 38. С. 123–131.
3. Кондратюк Т. Словник сучасного українського сленгу : словник. Харків : Фоліо. 2006. 340 с.
4. Панахид Н. Тлумачний словник студента: студентський сленг. Аудиторія. 2003. 7 – 13 лютого. С. 7 – 13.
5. Пиркало С. Перший словник українського молодіжного сленгу : словник. Київ : ВІПОЛ. 1998. 76 с. URL: <http://pyrkalo.com/files/2011/10/SVITLANA-PYRKALO-SLANG-Dictionary.pdf> (дата звернення: 27.10.2023).
6. Півнюк В. Сленги в сучасній українській мові. Культура і мистецтво у сучасному світі. 2010. Вип. 11. С. 162–167.
7. Столяр М. Значення молодіжного сленгу для розвитку мови. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. 2015. Вип. 53. С. 233 – 236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_53_89 (дата звернення: 25.10.2023).

8. Тараненко О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.). Мовознавство. 2002. № 4 – 5. С. 33–39.

9. Шумейко А. Сучасний український сленг: конотативний аналіз. Київ : Дивослово, 2011. 34 с.

10. Соціальна мережа TikTok. URL: <https://www.tiktok.com/uk-UA/> (дата звернення: 28.10.2023).

Яроцька Анастасія Станіславівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: *Красницька Анжела Віталіївна,* професор кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

МОВА ПРАВА ЯК УНІКАЛЬНЕ ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ

Мова як найважливіший засіб інтелектуального розвитку особистості є засобом вираження і передавання думок, почуттів, волевиявлень. Мова як основний засіб спілкування обслуговує всі сфери суспільно-політичного, офіційно-ділового, наукового та культурного життя. У правовому житті мова виступає основним засобом передавання інформації. Учасники правовідносин здійснюють обмін інформацією за допомогою мови. М. І. Любченко звертає увагу на те, що у сфері правовідносин існує особлива мова як знакова система, що служить засобом вираження думок, професійного спілкування юристів, засобом передачі професійної (правової) інформації. Ця знакова система включає до себе спеціальні юридичні терміни, що мають особливий правовий зміст, і називається мовою права або юридичною мовою [1, с. 71].

У сучасному світі очевидним є твердження, що закон не існує без мови. На підтвердження цієї тези можна зауважити, що правові норми виражаються мовою, вона є їх основою. Юридичні поняття та юридичні процеси доступні лише за допомогою мови. Слушно зазначено, що “загальною сполучною ланкою як для утворення права, так і для його застосування є мова, якою в державі пишуть правові акти та за допомогою якої їх використовують офіційні особи й окремі громадяни. Мова права передусім є мовою законів та інших нормативно-правових актів, кримінальних і цивільних процесуальних актів; мовою судового провадження, усних виступів прокурора, судді чи адвоката в судовому засіданні; мовою науки права; мовою вчинення